

Metsäluontotyypit

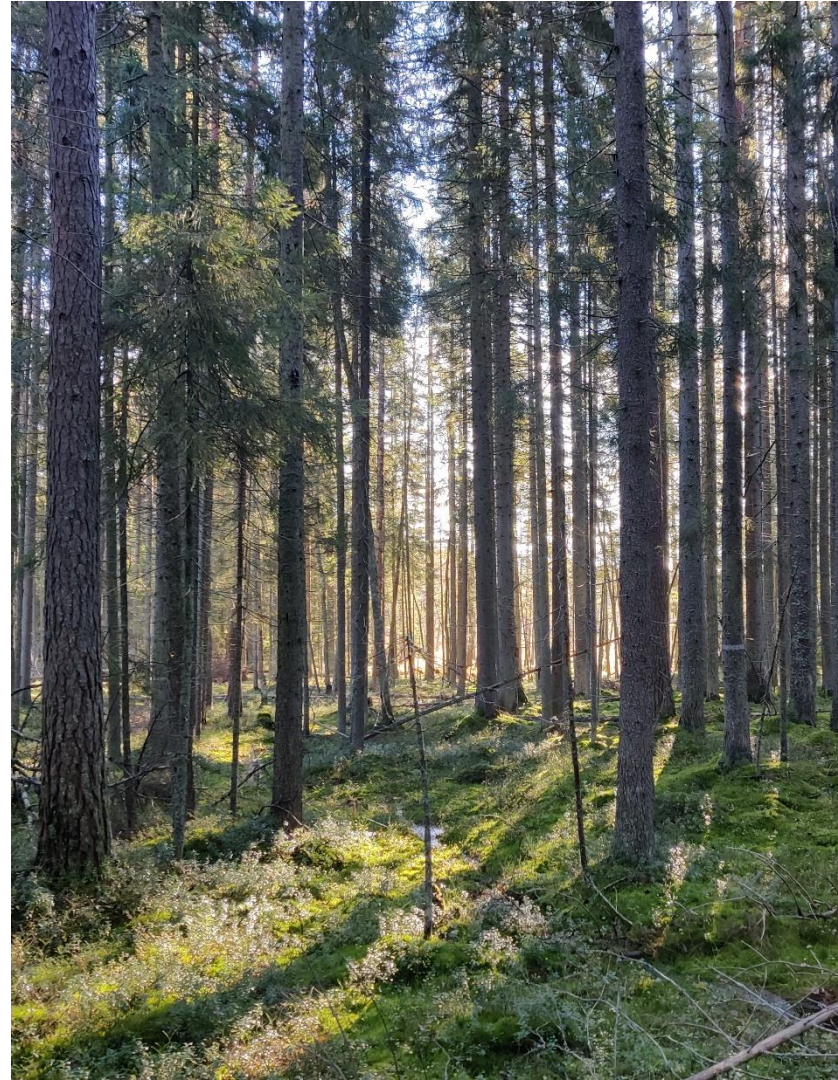
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Metsäluontotyytit

- Boreaaliset luonnonmetsät (9010)
- Lehdot (9050)
- Harjumetsät (9060)
- Jalopuumetsät (9020)
- Raviini- ja rinnelehdot (9180)
- Vanhat tammimetsät (9190)
- Maankohoamisrannikon primäärisukcessiometsät (9030)
- Tunturikoivikot (9040)

Määritelmät ja niiden tulkinta

- Boreaalinen luonnonmetsä, kaksi vaihtoehtoa ikäkriteerille:
 - Uudistuskypsyysikä
 - LuTU-työssä (Luontotyyppien uhanalaisarviointi) käytetty => 20-50 vuotta korkeampi kuin edellinen
- Harjumetsät
 - Määritelmän tulkintojen erot jäsenmaiden välillä: suppea – vs. laaja
- Lehdot
 - Talousmetsälehtojen hoidon ja talouskäytön yhdistämisen sallivan tulkinnan täsmentäminen

Boreaaliset luonnonmetsät

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Boreaaliset luonnonmetsät

- Suotuisa viiteala (FRA) v. 2025 suojelutasoarvioinnissa on 3,7 milj. ha (arvioitu kahden, ekologisen ja historiallisen, lähestymistavan keskiarvona)
- Nykypinta-ala tulkinnasta riippuen n. 1,0 – 1,4 milj. ha, josta suurin osa suojelualueilla => puuntuotannossa ikäkriteerin tulkinnasta riippuen 50 000 - 130 000 ha
- Luontotyypin tila suojelutasoarvioinnin mukaan U2-
 - Luontotyypin hyvän tilan saavuttaminen = riittävä palauttaminen + nykyisten esiintymien suojelu (heikentämättömyysvelvoite)
- Kolme vaihtoehtoa palautettavalle pinta-alalle

Boreaalisen luonnonmetsän palautettavan alan (v. 2050 mennessä) vaihtoehdot

Vaihtoehto 1: Suojelutaso-arvioinnin FRA = n. 2,3 milj. ha

- Arvioitu suojelutasoarvioinnissa kahden (ekologisen ja historiallisen) lähestymistavan keskiarvona
- Asetuksenmukainen

Vaihtoehto 2: välimallin tavoitetaso = 600 000 ha

- Laskelmassa mukana vähintään 270 0000 ha suojelualueilta palautuvaa alaa + n. 300 000 ha suojelualueiden ulkopuolista uutta palautettavaa ja suojeltavaa alaa
- V. 2050 mennessä saavutettavissa oleva pinta-ala
- Tämän lisäksi tarvitaan luonnonhoidon toimenpiteiden tehostamista talousmetsissä eli riittävän kunnianhimoiset tavoitetasot art. 12 indikaattoreille

Vaihtoehto 3: v. 1995 taso, eli 5 % vähenemä nykypinta-alasta = 70 000 ha

- EA-suunnitelman reunaehtojen mukainen
- Käytännössä tavoite ylittyy jo suojelu- ja metsätalousmailta palautuvan pinta-alan myötä
- Ei uusia toimenpiteitä => ei asetuksenmukainen

(Vaihtoehto 4: skenaario "kaksinkertainen" = 1,4 milj. ha

- Pohjautuu Metsäbiotalouden tiedepaneelin skenaariolaskelmaan, jossa luonnonmetsien nykyala tuplataan)

Luonnonmetsien ennallistamisen toteutuspinta-alat

*METSO-alat sisältävät sekä palauttamisen että heikentymättömyyden turvaamisen

	Hehtaaritavoite 2030	Hehtaaritavoite 2040	Hehtaaritavoite 2050	Hehtaarit yhteensä	KARKEA ARVIO kustannuksista, yhteensä
Yksityismaiden METSO-suojelu* , tehostettu	30 000	60 000	60 000	150 000	1,2 MRD €**
Suojelualueilta palautuvat ⁺	270 000	0	0	270 000	0
MHMTÖY mailta palautuvat (OECM yms.)	100 000	0	0	100 000	0
Ennallistamispoltto, suojelualueet	1200	1200	1200	3600	5,4 M€
Ennallistamispoltto, yksityismaat	50	100	100	250	500 000 €
Yhteensä	401 250	61 300	61 300	523 850	1,21 MRD €
PUUTTUVAT* HA, vaihtoehto 2 (välimalli)	-275 000	215 000	215 000	160 000	
PUUTTUVAT* HA, vaihtoehto 1 (suojelutasaarviointi)	300 000	600 000	900 000	1 800 000	

*Palautettava ala + nykyalan heikentämättömyyden turvaaminen (tässä ka. 100 000 ha)

** METSON korvaukset ka. 8 000 € / ha

+ Lisäksi noin 100 000 ha suojelualueilla, joka luokiteltu ei-hyvään tilaan ja voitaisiin katsoa palautuviksi

Valittavan ikäkriteerin vaikutus nykypinta-alaan

Omistaja-ryhmä	Puuntuotannossa (VMI-määritelmä) ha	
	Uudistuskypsyys-rajat metsä-kitumaalla	LuTU-rajat metsä-kitumaalla
Yksityiset	75 300	25 700
Valtio	51 600	25 100
Kunnat	2 800	800
Yhteensä, ha	129 700	51 600

- Huom. Lisäksi LuTU-rajojen käyttö Natura-alueilla aiheuttaa ristiriidan SAKTI-aineistosta tuotetun nykypinta-alan kanssa (n. 1 milj. ha)
- Pinta-ala LuTU-rajoilla olisi satoja tuhansia hehtaareja pienempi

Harjumetsät

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Harjumetsien määritelmän tulkinta

- Harjumetsien luontotyyppimääritelmää on tulkittu eri tavoin
- Perustulkinnat:
 - a) Suppeampi, harjukasvillisuuteen ja erityisiin ominaispiirteisiin perustuva määritelmä
 - b) Laajempi, kaikki jäätikköjokimuodostumilla kasvavat metsät käsittävä määritelmä
- Kumpaakin tulkintaa on käytetty Suomessa
 - Direktiiviraportoinnissa on ollut käytössä laajempi tulkinta
 - Natura luontotyyppioppaan (2001) tulkinta (ja yleinen käytäntö) on kuitenkin suunnannut luontotyypin määrittelyn suppeampaan suuntaan
- EU:n habitaattimanuaalin kuvausta on myös tulkittu eri tavoin eri jäsenmaissa: Suomella laajempi tulkinta kun taas Ruotsilla ja Virolla suppeampi tulkinta. Määritelmän tulkintaan liittyvä vuoropuhelu EU-komission kanssa on käynnistetty

Harjumetsien määritelmän tulkinta

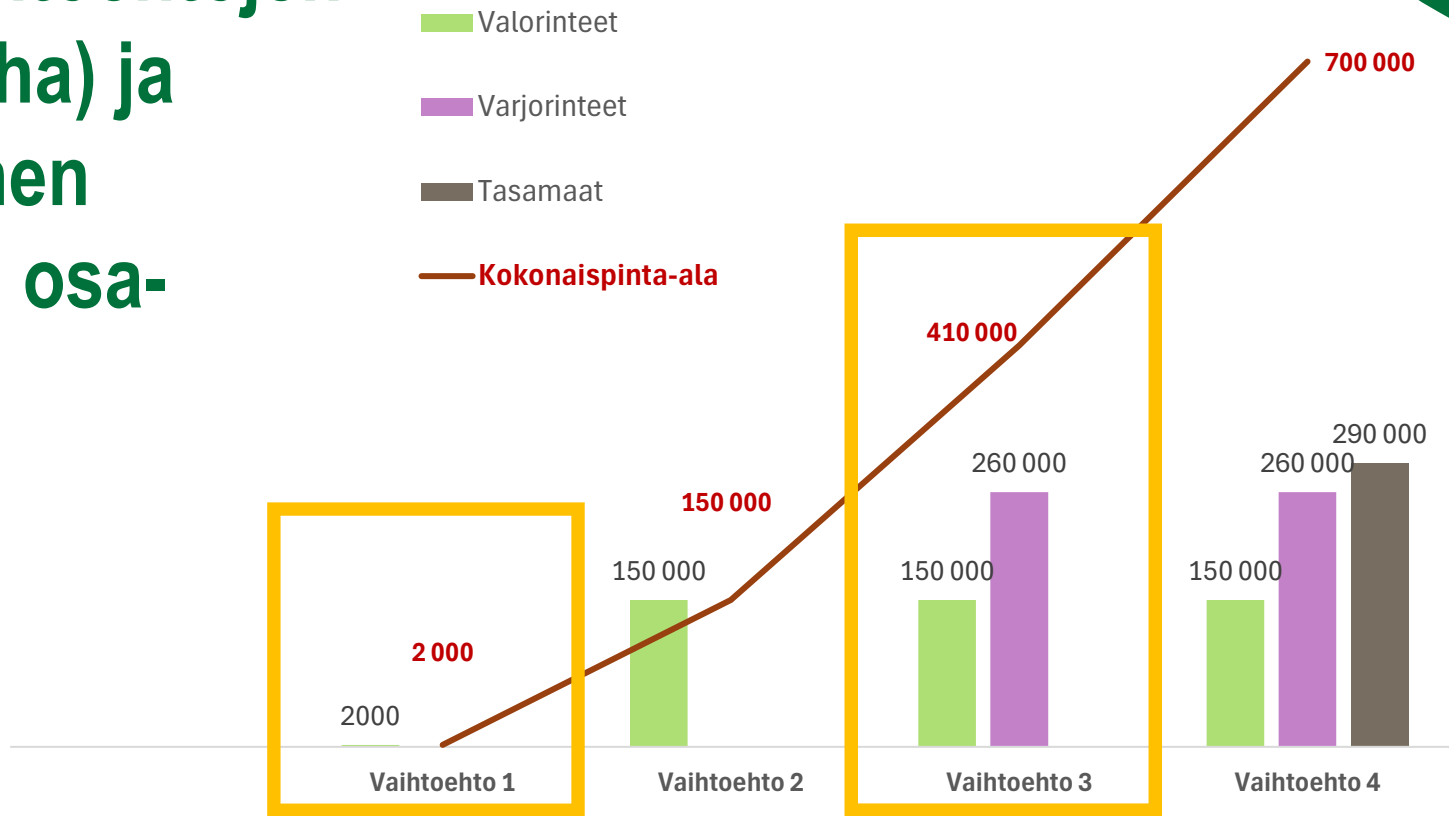
Suppea tulkinta (vaihtoehto 1): ominaispiirteiden ja lajiston perusteella määritellyt harjumetsät

- Ennallistamis- ja luonnonhoitotoimet harjumetsissä kohdennettu näille kohteille
→ samoin tulevaisuudessa, kohteet vaativat käytännössä jatkuvaa hoitoa
- Pieni pinta-ala joka vähenee edelleen → edellyttää hoidon laajentamista sekä palauttamispinta-alan määrittelyä

Laajempi tulkinta (vaihtoehdot 3-4): geologisin perustein määriteltyjen harjujen metsät

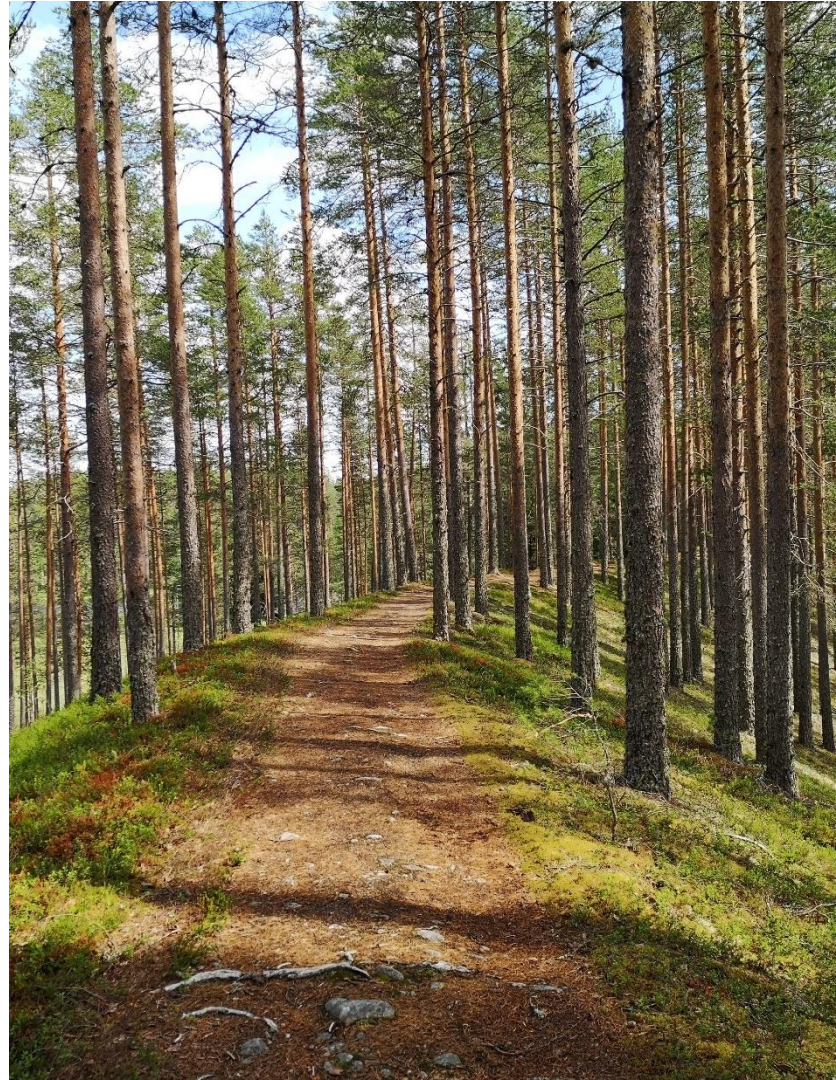
- Lähtökohtaisesti metsätalouskäyttö voisi jatkua pääosalla aluetta huomioimalla lajistolle arvokkaat kohteet sekä nykyisiä luonnonhoidon käytäntöjä täsmentämällä
- Heikentämättömyysvelvoite voimassa koko alueella: soranotto, rakentaminen yms. voi vaikeutua

Harjumetsät, eri tulkintavaihtoehtojen pinta-alat (ha) ja jakautuminen ekologisiin osa-alueisiin

Harjumetsät, eteneminen

- Vaihtoehto 3 on lähellä Suomen nykytulkintaa ja linjassa direktiiviraportoinnin tulosten kanssa (pinta-alan muutos on kuitenkin otettava huomioon), suurin osa nyt tuntemattomassa tilassa olevasta pinta-alasta voidaan tulkita hyvään tilaan
- Keskustelut komission ja naapurimaiden kanssa määritelmän ja sen tulkinnan harmonisoinnista käynnissä, mutta niiden valmistuminen on epätodennäköistä ennen ennallistamissuunnitelman määräaika
- Vaihtoehto 1 valinta merkitsee kansallisen määritelmän muutosta ja pienentäisi merkittävästi luontotyyppin määrää nykyisillä Natura-alueilla. Samalla tulisi myös määriteltäväksi luontotyyppille palautettavan pinta-alan määrä.

Lehdot (bor.)

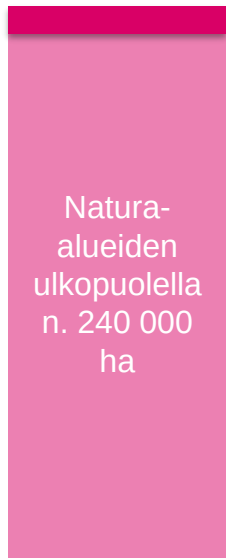
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Lehdot, 260 000 ha

Boreaaliset lehdot n. 260 000 ha

- Nykypinta-alaksi raportoitu 260 000 ha (VMI13)
 - josta 240 000 ha on kivennäismaan lehtoja ja 16 000 ha lehtokorpia
- Noin 95 % alasta (n. 240 000 ha) sijaitsee Natura 2000 -verkoston ulkopuolella
- Direktiiviraportoinnissa tila arvioitu pääosin (85-90 %) ei-hyväksi VMI:n perusteella
 - Luontotyyppistä valtaosa talouskäytössä olevaa metsää = nuorta, tasajaksoista ja -ikäistä puustoa, vähälahopuustoista jne.

Lehtojen hyvän tilan saavuttaminen

- Tietopuutteiden paikkaaminen suojelualueiden ulkopuolisten lehtojen sijainnin ja tilan osalta
- Lähtökohtaisesti kaikkien suojelualueiden lehtojen hoito ja palauttaminen hyvään tilaan
- Arvokkaimpien vielä suojelemattomien lehtokohteiden suojeleminen
- Avainasemassa talousmetsälehtojen (>200 000 ha) hoidon kehittäminen siten että talouskäyttö ja monimuotoisuusarvojen huomioiminen yhteensovitetaan tarkoituksenmukaisin keinoin
 - Talousmetsälehtojen hyvän tilan määritelmän tulkinnan täsmentäminen tarpeen

Lehtojen ennallistamisen toteutuspinta-alat

	Hehtaaritavoite 2030	Hehtaaritavoite 2040	Hehtaaritavoite 2050	Hehtaarit yhteensä	Karkea arvio kustannuksista, yhteensä
METSO-suojelu, tehostettu	5 000	10 000	10 000	25 000	200 M€
Suojelualueiden lehtojen hoito	300	2 600	2 600	5 500	7,7 M€
Lehtojen hoito MHMT mailla	100	200	200	500	0,5 M€
Lehtojen hoito METSO-ohjelmalla, yksityismaiden lh-hankkeet , tehostettu	550	1 900	3 400	5 850	21 M€
Taloussuojelualueiden lehtojen tilaa parantavat käsittelyt, YKSITYISMAAT , tehostettu	0	87 000	87 000	174 000	?
Yhteensä	5 950	101 700	103 200	210 850	? €

Muut metsäluontotyypit

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Pikkuluontotyytit, tilan parantaminen

Luontotyyppi	Nykypinta-ala, km2	Ei-hyvä pinta-ala, km2	Ennallistaminen 2050 mennessä, km2 (90 %)
Jalopuumetsät	8	1,9	1,7
Raviini- ja rinnelehdot	0,3	0	0
Vanhat tammimetsät	0,4-0,6	0,2	0,18

Kaikilla pikkuluontotyyteillä tilan parantamisessa keskeistä tietopuutteiden paikkaaminen, suojelualueiden ulkopuolisten kohteiden tunnistaminen, ennallistaminen ja suojelu

Muut luontotyytit, tilan parantaminen

Luontotyyppi	Nykypinta-ala, km ²	Ei-hyvä pinta-ala, km ²	Ennallistaminen 2050 mennessä, km ² (90 %)
Boreaaliset luonnonmetsät (alp.)	1000	0	0
Maankohoamisrannikon primäärisuknessiometsät	180	72–164	105
Tunturikoivikot (bor.)	1820	462	416
Tunturikoivikot (alp.)	4590	1610	1450
Lehdot (alp.)	5,1–9,2	2,1	1,9

Osin suojelualueilta palautuvaa alaa (40 %) +
lisäsuojelu → edellyttää tietopohjan parantamista
kokonaissuunnittelun tueksi

Toimenpiteiden synkronointi
tunturipienryhmän kanssa

Pikkuluontotyytit, palautettava ala

Luontotyyppi	Nykypinta- ala, km2	V. 1995 ala, km2	Suojelutaso- arvioinnin FRA, km2	TEEMARYHMÄ N EHDOTUS TAVOITEALAKS I, km2	Palautettava ala, km2 100 %
Jalopuumetsät	8	5-8	Tuntematon	8	0
Raviini- ja rinnelehdot	0,3	0,5-0,6	Tuntematon	0,6	0,3
Vanhat tammimetsät	0,4-0,6	0,8	Tuntematon	0,8	0,3

Keskeistä tietopuutteiden paikkaaminen, suojelualueiden ulkopuolisten kohteiden tunnistaminen ja erilaisten ennallistamiskeinojen/ vaihtoehtojen määrittely

Muut luontotyytit, palautettava ala

Luontotyyppi	Nykypinta-ala, km ²	V. 1995 ala, km ²	Suojelutaso-arvioinnin FRA, km ²	TEEMARYHMÄN EHDOTUS TAVOITEALAKSI, km ²	Palautettava ala, km ² 100 %
Boreaaliset luonnonmetsät (alp.)	1000	1000	FRA=CV	1000	0
Maankohoamisrannikon primäärisukessiometsät	180	73,8	Tuntematon	180	0
Tunturikoivikot (bor.)	1820	1350	FRA=CV	1820	0
Tunturikoivikot (alp.)	4590	3710	FRA=CV	4590	0
Lehdot (alp.)	5,1-9,2	5	FRA=CV	5,1-9,2	0

Metsäluontotyyppien tilan parantamisen toimenpidekokonaisuus

Suojelu

Ennallistaminen
ja luonnonhoito

Luontotiedon
kehittäminen

Osaamisen ja
käytäntöjen
kehittäminen

Tuki- ja rahoitus-
instrumenttien
kehittäminen

Lainsäädännön
kehitystarpeet

Seuranta

A photograph of a winter forest scene. The ground is covered in a thick layer of snow, with long, golden shadows cast by the trees. Tall, thin trees stand in the background, and some evergreen branches are visible in the foreground. The word 'Kiitos!' is written in large white letters on the left side of the image.

Kiitos!